

Kiűzetés az adó- paradicsomból

CSAPÁS A SZUPERGAZDAGOKRA | Az elmúlt egy hónapban több súlyos csapás is érte a vagyonukat offshore paradicsomokban tartó magánszemélyeket. Ciprust a nagyobb bankbetétek drasztikus megadóztatása ütötte ki. Franciaországban maga a költségvetési miniszter bukott le. Tucatnyi adóparadicsomból pedig e-mailek, dokumentumok milliói szivárogtak ki, és leplezték le a bujkáló korrump politikusokat, adócsaló üzletembereket, de még diktátorcsaládokat és fegyverkereskedőket is. Felgyorsultak a különböző adó- és banki információk európai, illetve részben globális adatcseréi is. A hazai offshore-ozók is egyre többet kockáztatnak.

Naplemente a Brit Virgin-szigeteken.
Bealkonyult az offshore paradicsomnak

Huszonháromezer lakos, jelentős, elsősorban az Egyesült Államokból érkező turistaforgalom és közel egymillió offshore cég székhelye – ez a Brit Virgin-szigetek. Egy olyan karib-tengeri szigetország, amely brit tengerentúli terület, de független a jogrendszer. Ciprust 800 ezer lakos, északi török megszállt terület, némi nyugat-európai és jelentősebb orosz idegenforgalom jellemzi, amely mindkét irányból sokszor éppen az offshore ügyintézésrel kapcsolatos. Korábban az ország nemzeti össztermékéhez képest nyolcszoros méretű volt a pénzügyi szolgáltató szektor, amelyet drasztikus karcsúsításra ítélt az Európai Unió és az IMF. A két offshore paradicsomot egyaránt 2013 elején érte el a végzete – igaz, más-más irányból. A brit szigetvilágból több millió titkos adat került nyilvánosságra egy összehangolt akció keretében, amelyet a washingtoni székhelyű International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ), a brit The Guardian és más nemzetközi médiumok szerveztek. Franciaországban egyenesen kormányváltáshoz vezetett egy offshore-ügy (*erről lásd külön cikkünket a 14. oldalon*).

Mindez természetesen hatalmas érvágás az érintett adóparadicsomoknak és a globális offshore szektornak, hiszen bebizonyosodott, hogy a gazdagok már nem tudhatják biztonságban vagyonaikat kormányaik, a volt feleségük vagy éppen a diktátorpapa által kifosztott nép elől. Ciprusban pedig gyakorlatilag lefagyott a bankrendszer, veszélybe kerültek az ottani bankokban tartott vagyonok, és ez menekülésre készíti az érintetteket, legyenek ők akár oroszok, akár ukránok vagy éppen magyarok. Ez még akkor is így van, ha a ciprusi cégeket használók jellemzően betéteket nem nagyon tartottak a szigetországban. Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter mindenesetre bejelentette, hogy Magyarország is kezdeményezi a ciprusi betétekkel rendelkezők adatainak kikérését és nyilvánosságra hozatalát.

VÉGE A DALNAK?

A The Guardian cikke idézi a McKinsey pénzügyi tanácsadó cég adatát, amely szerint 32 ezer milliárd dollárt rejthetnek offshore paradicsomokban a világ gazdagjai. A tucatnyi ilyen helyről most 200 gigabyte-nyi dokumentum szivárgott ki (*több konkrét esetről lásd a keretes írást*), feltárva több mint egy évtized pénzügyi információit a szigeteken található magáncégek nemzetközi tranzakcióiról. A The Guardian által szemlézett adatok azt mutatják, hogy a cégek többségének a Brit Virgin-szigeteken van a bejegyzési címe, de a nyilvánossá vált adatok további leágazásokról tanúskodnak Szingapúrba, Hongkongba és a Cook-szigetekre. Kiemelkedően magas az azonosított kormányzati tisztviselők és gazdag családok száma, a britek mellett főként Kanadából, az Egyesült Államokból, Indiából, Pakisztánból, Indonéziából, Iránból, Kínából, Thaiföldről és a volt kommunista államokból kerültek elő nevek. A Brit Virgin-szigetek offshore paradicsom eddig nagyon sikeres volt, az egymilliónál is több offshore cég tulajdonosainak valódi személyére nem derült fény. Maga Nagy-Britannia sem teljesen ártatlan az ügyben, hiszen London örült annak, hogy a brit költségvetésnek kevesebb segínyt kellett adnia a Brit Virgin-szigeteknek, mert ők a strómankodásból és a vállalkozások éves fenntartási díjaiból jól eléldelgéltek. A londoni City ügyvédei és könyvelői pedig közvetítőként és vagyonkezelőként részesültek az adóelkerülő világ hasznából. Neil Smith, a Brit Virgin-szigetek autonóm közigazgatásának gazdasági tanácsosa a The Guardiannek most úgy nyilatkozott, nem helytálló azt állítani, hogy a sziget menedéket nyújt az etikai visszaéléseknek, sőt, ha tudomásukra jutott, hogy egy helyi cég belekeveredett illegális ügyletekbe, a kormányzat azonnal és határozottan cselekedett.

A NAGY ADATCSERE

■ A 2014-es adóévtől már kötelezően alkalmazandó az automatikus információcsere az EU-tagállamokban a munkaviszonyból származó jövedelemre és a vezető tisztségviselők tiszteletdíjára, így a ciprusi cégekből származó igazgatósági, felügyelőbizottsági tagsági jövedelmekre is. Sőt, vonatkozik az ingatlan tulajdonjogára és az ingatlanból származó jövedelemre is. Így a magyar tulajdonban lévő külföldi ingatlanok birtokosai is ismertté válnak a NAV számára, amely, ha akar, erős muníciót szerez ezzel a vagyonosodási vizsgálatok fókuszához. A tervek szerint 2017-től pedig már minden magán- és céges jövedelemadóra is kiterjesztik az automatikus információcsere.

A szigetországban ugyan hivatalosan csak a százezer eurónál nagyobb betétek kerültek veszélybe, de a pénzügyi szolgáltatások ezen megdőccenése és az anonimitás sérülékenysége alighanem végzetes lesz Ciprusnak mint adóelkerülő helyszínnek is. A nehéz napok alatt hatalmas volt a bizonytalanság: beszélünk olyan magyar vállalkozóval, aki szigetországi cégének még a németországi bankszámláját is leürítette, biztos, ami biztos. A bizalom mindenesetre teljesen megszűnt Ciprus irányában, illetve azóta érdemben megcsappant az unió bankjaival szemben is. Noha eddig nem volt extrém mértékű tőke kivonás az unióból, de már mentek el pénzek Svájcba, Hongkongba, Szingapúrba, ugyanis az internet banking korában mindezt pillanatok alatt lehet megelégni, teljesen mindegy, hogy a sarkon van-e a bankfiókunk vagy éppen tízezer kilométerre. Ez persze csak a normál, transzparens bankolásra igaz, a „tás-kás” bankolókra nyilván nem érvényes. Ott egy tízezer kilométeres ugrásnak idő- és költségvonzata is bőven van.

MAGYAROK ÜGYLETEI

Az ezernél is több, ciprusi tulajdonossal rendelkező aktív magyar cég végső haszonhúzóit nagyrészt magyarok (a Brit Virgin-szigetek itthon vagy kevésbé volt ismert, vagy nem cégek tulajdonlására használták, mert nagyon kevés az ilyen háttérű magyar társaság). Az adótanácsadók és jogászok sok magyar vállalatvezetőt áttettek azzal, hogy a ciprusi struktúrák kialakításának nincs kockázata, hiszen egy másik uniós államról van szó. Ki tilthatná meg a vállalkozás szabadságát, a tőke szabad áramlását az unión belül? Brother Layman, Az offshore halála című könyv szerzője (*A játszma vége – Figyelő, 2011/6. szám*) ezzel ellentétes véleményen van.

Szerinte az említett uniós szabadságjogok félreértése az, ha a valós gazdasági cél nélküli, mesterkéltné konstrukciók jogszerűségét szeretné valaki ezzel igazolni. Különösen úgy, hogy nem teljesül az adóelőnyön kívül valós gazdasági cél, és nincs a bejegyzés helyszínén tényleges cégvezetés. Ugyanis az Európai Bíróság és a magyar Alkotmánybíróság gyakorlata is a joggal való visszaélésnek tekinti azon művi konstrukciókat, amelyeket kizárólag az adóelőny miatt hoztak létre. A ciprusi struktúrákban hívőknek további nehézség lehet, hogy amennyiben egy magyar adózó mégis adóelőnyt szeretne elérni egy olyan módszerrel, amely nincs az szja-ról vagy a társasági adóról szóló törvényben kifejezetten deklarálva (márpedig a ciprusi cég bevonásával történő adótervezés nincs), akkor a bizonyítási teher megfordul, és az adóalanyon van. Legalábbis elméletben, mert az adótörvény ezen szakaszai kevésbé ismertek, a hatóságok és a bíróságok nem szokták alkalmazni. Sokkal jobban ismert az ellenőrzött külföldi társaságokra ▶

(EKT/CFC) vonatkozó adóalanyi bizonyítási teher, de ez a két elv nem keverendő össze.

A RÉSZESÉDCSERE

Mi szűnhet meg a magyar üzlemberek számára Ciprus kiesésével, mire használták ezt az országot a magyarok? Elsősorban határon átnyúló részesedéscserére, eszközök birtoklására, illetve vezető állású személyek magas javadalmazására. Nézzük meg ezeket egy pillanatra! Számos korábbi magyar cégfelvásárlási ügyletben jelent meg ciprusi vállalkozás. A módszer lényege az volt, hogy amennyiben egy ciprusi és egy magyar cég részvényt cserélt, akkor ez adó-

mentes volt az EU fúziós irányelve alapján. Azon magyar vállalkozó, aki el szeretne volna adni a magánszemélyként birtokolt vállalkozását, a tanácsadók javaslatára előbb létrehozott egy ciprusi társaságot, amely nem túl drágán megvette a céget. A ciprusi vállalkozás azután az igazi vevőnek pénzbeli hozzájárulásként odaadta a társaságot, és cserébe a másik cég részvényeiből kapott. Az ügylet döntő része teljesen adómentesen zajlott, ez elsősorban a korábbi magas kulcsok idején volt főnyeremény.

Az már más kérdés, hogy Brother Layman véleménye szerint a fúziós irányelv egyértelműen fogalmaz, és kimondja, hogy rendelkezései – így esetünkben az adóhalasztás jogintézménye – nem alkalmazhatók olyan ügyletekre, amikor az

adóelőny az egyetlen cél, és nincs meg az igazolható gazdasági indoka a konstrukciónak. Ezt szintén több európai bírósági ítélet is megerősítette, így jelentős annak a kockázata, hogy ezen művi konstrukciókon is „átnézhet” majd a tagállami adóhatóság. Az átnézés itt azt jelenti, hogy azt semmisnek tekinti, és az eredeti állapot alapján fogja megállapítani az adókötelezettséget. Ha így történne, annak akár büntetőjogi következményei is lehetnének, de a valósághoz tartozik, hogy Magyarországon erre eddig nem látszik törekvés.

Adómentesként ajánlotta több neves hazai tanácsadó cég azt a struktúrát is, amikor egy magyar társaság valójában

Igor Szuvalov orosz miniszterelnök-helyettes (balra) főnökével, Vlagyimir Putyinnal. Szuvalovék tagadtak, majd lebuktak

REJTEGETTÉK, LEBUKTAK

Rengeteg politikus, üzletember és diktátorcsaládtag is áldozatul esett a kiszivárogtatott információknak. Nézzünk néhány lebukott hírességet!

■ **Jean-Jacques Augier**, François Hollande francia elnök barátja és 2012-es kampányának pénztárosa állítólag nem informálta az elnököt offshore ügyeiről. Pedig volt neki bőven. 2005-ben francia holdingcége egy kínai könyvkereskedelmi lánchoz csatlakozott, és ehhez egy kajmán-szigeteki társaságot hozott létre. 2008-ban pedig egy utazási irodába szállt be egy másik kajmán-szigeteki cég felhasználásával. Mindkét társaság a francia holding könyveiben szerepelt mint leánycég, így nem ér-

zi jogellenesnek az ügyleteket - védekezett Augier a Le Monde-ban.

■ **Ilham Alijev** azeri elnök és családja is érintett, hiszen kiderült: Hasszan Gozal helyi építkezési nagyvállalkozó irányítja azokat a Brit Virgin-szigeteken lévő offshore-okat, melyeket Alijev elnök két leányának nevével alapítottak.

■ **Igor Szuvalov** orosz miniszterelnök-helyettes felesége, Olga Szuvalova is lebukott, pedig férje eddig tagadta felesége állítólagos offshore visszaéléseit.

■ **Tony Merchant**, egy kanadai szenátor asszony ügyvéd férje több mint 800 ezer dollárt tartott letétben egy offshore alapítvány számláján. A felmerülő költségeket készpénzben fizette, és arra utasította vagyonkezelőit, hogy

az írásbeli kommunikációban szorítkozzanak a minimumra.

■ A sok-sok lebukott politikus között van Ferdinand Marcos egykori Fülöp-szigeteki diktátor legidősebb lánya is, aki ma kormányzóként népszerű helyi politikus.

■ Mongólia volt pénzügyminisztere, **Bajarcogt Szangajav** egy svájci bankszámlával indította el Legend Plus Capital Ltd. nevű cégét, mialatt az elszegényedett ország pénzügyi tárcáját vezette 2008 és 2012 között. Most a vizsgálatok hatására szinte biztosan végleg visszavonul a politikától.

■ Ismét a címlapokra került az amerikai **Rich házaspár**, Denise és Marc, akiket korábban Bill Clinton elnöki kegyelemben részesített az

adócsalás vádjá alól. Denise Rich 144 millió dollárt fektetett be a Cook-szigeteki DryTrust nevű cégbe.

■ Igazi nagy hal **Carmen Thyssen-Bornemisza** bárónő, Spanyolország leggazdagabb műgyűjtője, korábbi szépségkirálynő, aki offshore cégeket használt fel műalkotások megvásárlásához, hogy a nyereség után ne kelljen adóznia.

■ **Scott Young**, az elhunyt orosz oligarcha, Boris Berezovszkij milliomos üzlettársa éppen börtönbüntetését tölti, mivel nem jelent meg azon a bírósági tárgyaláson, amely volt felesége előli vagyonejétegetését vizsgálta volna. Most kiszivárgott, hogy Young ügyvédje kezeli a férfi Brit Virgin-szigeteken bejegyzett vállalkozását, amelynek az értékét százmillió dollárra becsülik.

a vezetőit szerette volna minél adókímélőbbben javadalmazni, és ehhez eszközt apportált egy ciprusi cégbe. Cserébe tulajdonrészt kapott a társaságban, és visszabérelte az eszközöket.

Nézzünk erre is egy példát az építőiparból! A magyar építőipari vállalkozás szerette volna kevés adó megfizetése mellett vezetni vezető munkatársait. Megkért egy ciprusi állampolgárt, hogy az alapítson a szigetországban egy céget. A ciprusi társaságban a magyar társaság tulajdonrészt vásárolt, amelyért egy korábban már általa birtokolt értékes, építőiparban használatos géppel fizetett. Az eszközzapport-részvény csere adómentes volt. A magyar vállalkozás ezek után igazgatósági tagokat delegált az általa birtokolt ciprusi cégbe (nem meglepő módon éppen saját vezetőit), majd visszabérelte a gépet. A szigetországi társaságnak bevétel lett, és magas igazgatói tiszteletdíjat fizetett a magyar vezetőinek, akik ugyan nem jártak ki Ciprusra, de elvileg dolgoztak egy ottani illetőségű cégnél. A tiszteletdíj után a szigetországban nem kellett adózni, és a kettős adóztatást kizáró egyezmény miatt a tiszteletdíj nálunk is úgynevezett adóterhet nem viselő járandóságnak minősült. A kockázat itt is ugyanaz volt és maradt: a műviség. Vagyis a fenti módszer tipikus példája a kizárólag adóelőny elérésére létrehozott konstrukcióknak, így a jogkövetkezmények a fentiekkel egyezhetnek meg.

GLOBALIS TÖREKVÉSEK

Ciprus leginkább a betétek megadóztatása miatt kapott végzetes pofont, de valójában mindenhol recseg-ropog az adóelkerülési ágazat. Az újságírók, a civilszervezetek és rajtuk keresztül a választók egyre hangosabban kérik számon a valós tetteket a politikusokon a visszájárás visszaszorítása érdekében. Hiszen a világ tőkeáramlásának 60 százaléka még ma is az offshore cégeken keresztül zajlik, lényegi adó megfizetése nélkül, és az egyszéri választók is érzik, ha a legzadagabbak elkerülik az adófizetést, akkor rájuk több hárul.

Az offshore elleni nemzetközi küzdelemben kiemelendő az Egyesült Államok FATCA nevű egyezményrendszere, amely révén – igaz, több év halasztás után, de – 2014-től a világ minden pénzügyi szolgáltatója, így természetesen a magyar bankok is, kötelesek lesznek automatikusan átadni az amerikai adóhivatal számára az USA-beli adóalanyok adatait. Ebbe beletartoznak az Egyesült Államokban bejegyzett offshore célra használt cégek is, hiába magyar a tulajdonosuk. Hiszen hogyan is tudná eldönteni egy banki alkalmazott, hogy az USA-beli bejegyzésű cég mennyire amerikai, vagyis adóköteles-e az Egyesült Államokban vagy sem? Megteszi ezt majd helyettük az amerikai adóhatóság, az IRS. Sőt, valamennyire az adatáramlás fordítva is igaz, hiszen a magyarok bizonyos jövedelméről is küld az IRS információkat a NAV-nak, akár volt amerikai adólevonás ebből, akár nem. Ráadásul az USA adóhivatali adatbázisát rövidesen összekapcsolják a bevándorlással (ESTA), így az Egyesült Államokba történő belépés kockázatosabb lesz amerikai offshore cégek aláíróinak.

EURÓPAI VÁLTOZÁSOK

A FATCA sikere annyira megtetszett a francia, a német, az olasz, a spanyol és a brit pénzügyminiszternek, hogy elhatározták, minden uniós országot meghívni egy hasonló programba, amely révén pár éven belül az EU-ban is hasonló automatikus információcsere lesz a tagállamok között. Dublinban, az április 11–13-i pénzügyminiszteri és központi banki vezetői tanácskozás végén Belgi-

Carmen Thyssen-Bornemisza bárónő. Ibiza-n a yachtján napozik

um, a Cseh Köztársaság, Hollandia, Lengyelország és Románia is bejelentette, hogy csatlakozik a programhoz, Magyarország azonban egyelőre nem. A bankszámlák vonatkozásában pedig épp a napokban dobta be a törülközőt az eddig titkolódzó osztrák és luxemburgi kormányzat is. Ők eddig a kamatdirektíva hatálya alatt csak összesítve továbbították az EU-s betétek kamatadóját a számlatulajdonos országoknak, abban az esetben, ha az ügyfél kérte, hogy anonimitása megmaradjon. 2015-től viszont minden magyar végző haszonhúzóval (UBO) rendelkező uniós bankszámla adata kérés nélkül érkezik a NAV-hoz.

A program uniós, de hogy ne menekülhessen senki: az EU (OECD/FATF program segítségével) rákényszeríti ezt az uniót kívüliekre is, mégpedig értelemszerűen azért, hogy a tőke ne meneküljön oda a titoktartás ottani fennmaradása esetén. Így a világ minden pénzügyi szolgáltatója automatikus információcsere lesz kötelezve Szingapúrtól a Kajmán-szigeteken és Hongkongon keresztül egészen Svájcig.

Ha valaki tilosban jár, akkor a várható transzparencia és a magyar adójogban alkalmazott, nemritkán 10 éves elévülési idő figyelembevételével ma már óriási kockázatot vállal, amennyiben offshore-ozik. Részben azért, mert egyedi kockázata mindig van az adatok kiszivárgásának, vagy egy ország bankbetétei, cégei váratlan és drasztikus megadóztatásának, részben azért, mert lassan beérnek a transzparenciáért létrehozott nemzetközi egyezmények. Az eddig offshore-ozók legjobb esélye globálisan is az, ha élnek az időnként meg-megnyíló lokális amnesztiákkal. Abban mindenki egyetért, hogy az offshore világ nagyon komoly ütésekkel kapott, de Brother Layman továbbmegy, szerinte ez már a „game over”.

BRÜCKNER GERGELY

Közreműködött: Pap Milán

HIRDETÉS

swissport LOSCH

Wir wachsen am Flughafen München weiter und stellen ein: **Mitarbeiter für die Be- und Entladung von Flugzeugen**

Wir bieten Ihnen eine attraktive Tätigkeit in einem spannenden Umfeld bei leistungsgerechter Bezahlung. Die Ausbildung erfolgt durch uns. Eine Unterkunft kann auf Anfrage gestellt werden. Wir erwarten Ihre persönliche Zuverlässigkeit, die Sie durch Vorlage eines aktuellen Führungszeugnisses belegen können. Wenn Sie außerdem körperlich belastbar, im Besitz der Fahrerlaubnis Klasse B und eines Pkws sind und die deutsche Sprache in Wort und Schrift gut beherrschen, freuen wir uns auf Ihre Bewerbung. Ihre Bewerbungsunterlagen in deutscher Sprache senden Sie bitte an unsere E-Mail-Adresse: muc@r-kraft.hu mit der Anmerkung „Figyelő” Unsere Partner in Ungarn: R-KRAFT Kft.

Az operáció sikerült, a kormány belehalhat

FRANCIA OFFSHORE-SZTORI | Jérôme Cahuzac plasztikai sebészből lett francia költségvetési miniszter szikéje is beletörhet svájci bankszámlájába, de akár főnöke, François Hollande is belebukhat a botrányba. A történetet Brother Layman ismerteti.

A pénzügyek Tom Cruise-jaként írta le a francia Paris Match újságírója François Reylt, a Reyl & Cie genfi privát bank tulajdonos-vezetőjét. A vagyonkezelő vállalkozást 1973-ban alapították, apa és fia tulajdonában áll. A bankárt nemcsak sármja, de mission impossible-szerű bátor ügyletei is hasonlósá teszik a neves színésszel.

A bankár francia ügyfelei számára felkapott párizsi éttermekbe is leszállította a kívánt mennyiségű készpénzt az ügyfél genfi számlájáról anélkül, hogy a kliensnek meg kellett volna kockáztatnia a svájci-francia határ átlépését. Újabban ugyanis munkanapokon jó néhány francia adónyomozó töltötte genfi városnézéssel szabadidejét, akik az ottani privát bankok körül felbukkanó francia rendszámú kocsikból kiszálló turistákat követték. A Reyl & Cie bankocská – sok más hasonló privát bankhoz hasonlóan – komplex struktúrákat biztosított tehetséges ügyfeleinek ahhoz, hogy tényleges vagyoni helyzetük és ismertségük ellenére is jótékony homályban maradhassanak pénzügyeik.

ALTATÁS

A becslések szerint mintegy ötszáz francia ügyfélnek adtak ilyen menedéket, köztük van az Accor hotellánc társalapítója, számos médiasztár és legalább húsz ismert politikus, közöttük Jérôme Cahuzac, aki a közelmúltig költségvetési miniszter volt François Hollande szocialista kormányában. Amely kabinet annak is köszönhette megválasztását, hogy a kisembereknek kíméletet ígért, a gazdagokat pedig komoly mértékben (akár 75 százalékkal) tervezte megadóztatni, csökkentve ezáltal a vagyoni különbségeket.

Cahuzac éppen az adóelkerülés elleni küzdelem felelőse volt költségvetési miniszterként, így az offshore céges visszaéléseket és a titkos külföldi bankszámlák felderítését is feladatai között tudhatta. Kecskére káposztát? – merült fel a kérdés, amikor márciusban hosszú és kitartó tagadás után – a bírói meghallgatás napja előtt – mégiscsak elismerte, hogy évtizedek óta van svájci titkos számlája, amelyen 600 ezer euró található. Ugyanakkor a svájci médiaforrások által említett 15 milliós összegről nem beszélt.

OPERÁCIÓ

Cahuzac eredetileg ígéretes sebészként indult, majd 1988 és 1991 között a szociális miniszter tanácsadója lett. Amikor távozott a minisztériumból, jól ismerte a gyógyszercégek vezetőit, kilépése után létrehozta belföldi tanácsadó társaságát, ahol az említett gyógyszercégek megrendeléseinek köszönhetően 10 év alatt ösz-

szesen 1,9 millió euró bevételt mutatott ki. Ma már a bíróság arra is nagyon kíváncsi, hogy ezenkívül nem kapott-e még pénzt tőlük illegális csatornákon, például azért, hogy bizonyos gyógyszeres bekerüljenek a francia társadalombiztosítás által támogatott patikaszer közé. A 90-es években feleségével közösen hajbeültetésre specializálódott klinikát nyitott, ahol a kliensek nagy része politikus, médiaszemélyiség és tehetséges cégtulajdonos volt. Bár a szocialista pártba már 1977-ben belépett, képviselőtársai közül nem mindenki tartotta „igazi szocialistának”, viselkedése és vagyona sokaknak volt irritáló és irigységet keltő. Ám a választók, különösen a hölgyek, kedvelték. Magánéletében már nem volt ennyire sikeres, és a válási procedúra alatt a felesége egymást követően négy ügyvédet is hadba állított ellene a vagyonmegosztási vita miatt, akik közül a legutolsó ügyvéd az ellenzékben lévő jobboldali párt vezérének a testvére.

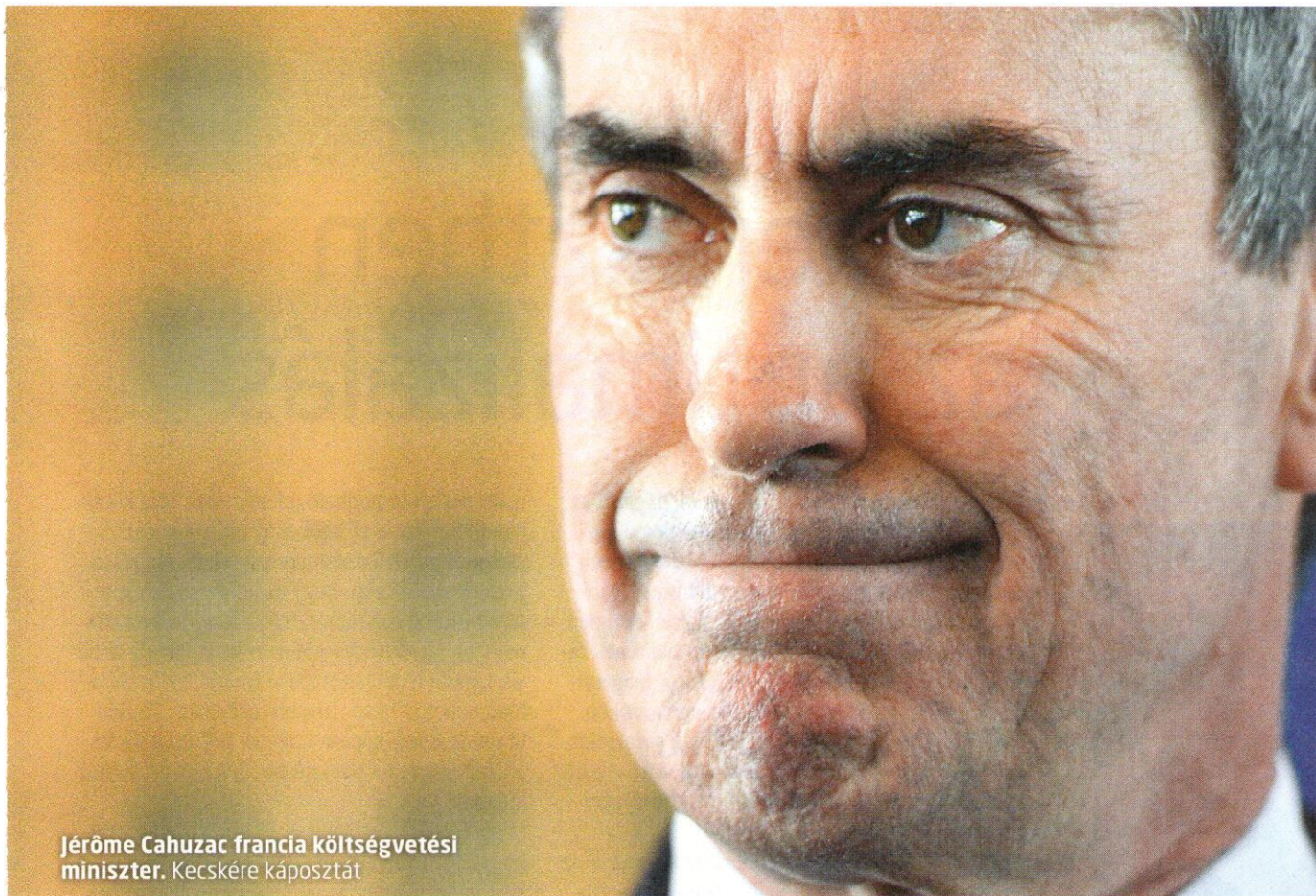
Eközben valaki magánnyomozókat is megbízott Cahuzac valódi vagyoni helyzetének felderítésével. A magánnyomozók igen hatékonyak tűnnek, ugyanis eljutottak a genfi Mark D.-hez, aki bankalkalmazottként Cahuzac számlájával foglalkozott. A bankszámlán lévő pénzt egyébként – feltehetőleg az UBS amerikai lebukásának hatásaként megszűnő svájci banktitok miatt – 2009-ben Szingapúrba utalták a Julius Baer ottani fiókjába. Ám a változó nemzetközi környezet miatt az áthelyezni kívánt összegről a bank bekérte Cahuzac nyilatkozatát, miszerint a pénzt a francia adóhivatalnak bejelentette, azaz leadózott, és nem bűncselekményből származik. Ő ezt írásba is adta, ám az adóhivatali bejelentés valójában sohasem történt meg, így okirat-hamisítást is elkövetett.

A magánnyomozók nemcsak Szingapúrban, hanem választókerületében is körülszaglásztak egy kicsit. Ott találtak az ügy egyik kulcsfigurájával, egy adórevizorral, akinek érdekes módon már régóta tudomása volt Cahuzac titkos svájci bankszámlájáról. A revizor állítólag egy ismeretlen től kapta a fülest, legalábbis ezt az információt továbbítja írásban a bordeaux-i bíróságnak 2008-ban. A revizor nem igazán szívelte Cahuzacot, mivel az általa korábban adóbírsággal sújtott cég adótarozását – kapcsolatai révén – „megoldotta”. Ezt megtudván a revizor saját alapos munkáját hiábavalónak érezte, így dühében belenézett Cahuzac adóhivatali dossziéjába.

Erre viszont nem volt felhatalmazása, így felettesei elmarasztalták.

A revizor nem hátrált meg, hanem bírósághoz fordult azzal a pánasszal, hogy számos hasonló ügyben végzett eredményes munkáját nem azzal honorálták felettesei, hogy előléptették volna, ráadá-

Az ügybe az egész francia politikai közélet beleremegett.

Jérôme Cahuzac francia költségvetési miniszter. Kecskére káposztát

sul a bírságok és felelősségre vonások helyett adómegállapításait felettesei elszabotálták. Mindezek miatt őt nemcsak erkölcsi, hanem anyagi veszteség is érte, így kártérítést követelt. Érdekes módon a bíróság előtt az a Michel Gonelle az ügyvédje, aki riválisa Cahuzacnak, és a város jobboldali polgármestere volt.

Még érdekesebb az a „véletlen”, hogy még 2000-ben Cahuzac a mobilján a telefonja gombját véletlenül megnyomva akaratlanul felhívta Gonelle-t. Ám az ügyvéd/polgármester/rivális nem vette föl a telefont, hanem az a rögzítőjére ment, amely hogy, hogy nem, egy olyan szakaszát örököltette meg Cahuzac és svájci bankára egy másik telefonvonalon folytatott beszélgetésének, ahol Cahuzac igencsak aggódik titkos svájci számlája miatt. A véletlenek ilyen összjátékát sokan nem tartják elképzelhetőnek, és sokkal racionálisabb magyarázatot adnak a cahuzaci hangfelvétel időzített felbukkanására. Ugyanis a költségvetésért felelős miniszterként azt tervezte, hogy lefaragna a katonai és hadiipari kiadásokból. Ám ezt lemondásával most már biztosan nem tudja megtenni.

Gonelle tehát riválisának 13 éve birtokába került hangját megőrizte az utókornak, mégpedig úgy, hogy ezt akkor közjegyzői létbe helyezte, és elmondása szerint tavaly nem ő adta át a felvételt a Mediapart hírügynökségnek, amely 2012 decemberében nyilvánosságra hozta azt. A dátum egyrészt azért fontos, mert innen datálódik Cahuzac három hónapig tartó folyamatos tagadása, perrel fenyegetőzése, melynek hatására már-már elhitte a közvélemény, hogy ártatlanul vádolják. Sőt, párttársai és maga Hollande is hitt a számlavád hamisságában. Viszont Cahuzac márciusi beismerésekor Hollande azt nyilatkozta, hogy addig a napig nem volt tudomása erről, és semmi oka nem volt kételkedni minisztere szavahihetőségében. Ma már viszont nemcsak a jobboldal, hanem a

választók nagyobb része is megkérdőjelezi az elnök kompetenciáját, hiszen ha nem tudott róla, azért, ha meg tudott róla, de nem tett semmit, akkor azért felelős a skandalumért.

ÉBREDÉS

Az említett tavaly decemberi dátum még azért is fontos a Francia Köztársaság legújabb történelmében, mert lehet, hogy innen számítható a jelenlegi szocialista kormány végzetes bizalomvesztése. Ugyanis kiderült, hogy a Mediapart által decemberben nyilvánosságra hozott hangfelvételtől 11 nappal később a Cahuzac-rivális Gonelle ügyvéd/expolgármester arról tájékoztatta telefonon az Élysée-palotát, hogy a felvétel valódi. Emiatt most Hollande-nak arra kellene hitelt érdemlő választ adni, ő miért állította oly magabiztossággal azt, hogy ennek ellenére nem volt semmi oka gyanakodni, továbbá Cahuzac ügyeiről sem tudott semmit. Ha erre hihető választ nem tud adni, akkor ennek akár kormányválság is lehet a vége. Cahuzac bukásának okai tanulságosak. Sok mindennek kellett összejönnie, hiszen szerepel a történetben egy állhatatos és a szakmájában el nem ismert revizor, egy politikus-ellenfél, aki egy kényes hangfelvétel tulajdonosa, egy válófélben lévő feleség, aki elvárta, hogy ne csak a hivatalosan bevallott francia vagyont osszák meg. Cahuzac egyébként jó képességű és sikeres ember, aki banális hibáknak (például hivatali útiköltség-elszámolással utazott Svájcba a bankszámlája ügyében) és a hatalomhoz való görcsös ragaszkodásának következtében vált páriává.

Ma már a teljes politikai spektrum neheztel rá, mivel szerintük az egész politikustársadalomra szégyent hozott. Egy új felmérés szerint Franciaországban a megkérdőzettek közel 80 százaléka korruptnak tartja a vezető politikusokat. ●